

Sygn. akt IV 1 Kz 119/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IV Karny Odwoławczy Sekcja ds. postępowań szczególnych i wykroczeń w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Haj

Protokolant: sekretarz sądowy Karolina Gębala

przy udziale oskarżyciela publicznego Komendanta Straży Miejskiej gm. Krzeszowice Janusza Mitki

po rozpoznaniu

w sprawie przeciwko A. D. (D.)

obwinionemu o wykroczenie z art. 96 § 3 kw

zażalenia Komendanta Straży Miejskiej gm. Krzeszowice

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie z dnia 14 kwietnia 2014 r. sygn. akt II W 406/14/K w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania

na podstawie art.109 § 2 kpw w zw. z art.437 § 1 kpk, 119 kpw w zw. z art. 636 § 1 kpk

postanawia

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy a kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2014 r. sygn. akt II W 406/14/K Sąd Rejonowy dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie, na podstawie art. 59 § 2 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 9 kpw odmówił wszczęcia postępowania z wniosku o ukaranie wniesionego przez Straż Miejską w K. przeciwko A. D. o to, że wbrew obowiązkowi nie wskazał, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie o nr rej.(...) w związku z przekroczeniem prędkości o 37 km/h w miejscu jej ograniczenia do 50 km/h w dniu 14 lipca 2013 r. o godz. 8.23 w miejscowości W. na drodze krajowej nr (...) zarejestrowanej przez strażników Straży Miejskiej K. tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o ukaranie tego wykroczenia pochodzi od nieuprawnionego oskarżyciela.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł Komendant Straży Miejskiej gm. K..

Zaskarżonemu orzeczeniu załacy się, zarzucił naruszenie art. 56 § 2 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 9 kpw i art. 17 § 3 kpw i art. 78 ust 4 i art. 129 b ust. 2 pkt 1 i 2 i ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 2012 r. póź., (...)) z późn. zm.) poprzez nieprawidłowe przyjęcie, iż w odniesieniu do wskazanego czynu brak jest skargi uprawnionego oskarżyciela.

W związku z tym zarzutem, skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i wszczęcie postępowania przeciwko obwinionemu A. D. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje;

Zażalenie na uwzględnienie nie zasługiwało.

Jakkolwiek skarżący zarzucił, iż zaskarżone postanowienie Sądu I instancji dotknięte jest obrazą przepisów art. 56 § 2 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 9 kpw i art. 17 § 3 kpw i art. 78 ust 4 i art. 129b ust. 2 pkt 1 i 2 i ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.) to poza zapewnieniem, że wyrażone w zaskarżonym postanowieniu stanowisko Sądu I instancji jest błędne i nieuzasadnione oraz odwołaniem się do wyroku SN z dnia 14.11.2011 r. V KK 252/11 i wyroku SN z dnia 2 kwietnia 2014 r. V KK 378/13, stanowisko skarżącego nie zostało poparte żadną argumentacją prawną w kierunku wykazania na czym konkretnie uchybienie Sądu I instancji polega.

W ocenie Sądu Odwoławczego, trafnie Sąd Rejonowy uznał, że w konkretnych okolicznościach sprawy, Straż Miejska nie jest podmiotem uprawnionym do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie A. D. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

Zgodnie z treścią art.17§1 kpw oskarżycielem publicznym we wszystkich sprawach o wykroczenia jest Policja, chyba, że ustawa stanowi inaczej.

W myśl art. 17 § 3 kpw m.in. strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawniły wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie.

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych Dz. U z 2013r. poz. 1383 z późn. zm. do zadań straży należy, w szczególności czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym.

Z kolei w art. 129 b ust.1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, określono, że kontrola ruchu drogowego w gminach lub miastach, które utworzyły straż gminną (miejską) może być wykonywana przez strażników (gminnych) miejskich .

Strażnicy miejscy (gminni) na podstawie art. 129 b ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym, są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego wobec:

1.kierującego pojazdem:

- a) niestosującego się do zakazu ruchu w obu kierunkach, określonego odpowiednim znakiem drogowym;
- b) naruszającego przepisy ruchu drogowego, w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy użyciu urządzenia rejestrującego;

2.uczestnika ruchu naruszającego przepisy o:

- a) zatrzymaniu lub postoju pojazdów;
- b) ruchu motorowerów, rowerów, wózków rowerowych, pojazdów zaprzęgowych oraz o jeździe wierzchem, pędzeniu zwierząt;
- c) ruchu pieszych.

Z powyższego uregulowania wynika, że zakres, w jakim straż gminna (miejska) może kontrolować ruch drogowy określony został w sposób podmiotowo – przedmiotowy, a więc przez wskazanie podmiotów względem, których straż może kontrolować ruch drogowy(kierujący pojazdem, uczestnik ruchu naruszający przepisy wskazane w art. 129 b ust. 2 pkt 2 lit. a do c oraz przedmiotowo przez określenie, w jakich enumeratywnie wyliczonych okolicznościach względem kierującego i uczestnika ruchu drogowego strażnicy miejscy (gminni) są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego.

Z kolei przepis art. 17 § 3 kpw przyznaje straży gminnej (miejskiej) uprawnienia, gdy w zakresie swego działania ujawniły wykroczenie, w tym w trakcie prowadzenia czynności wyjaśniających i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie.

Łączna wykładnia tych przepisów prowadzi do wniosku, że podmiotowo straż miejska (gminna) może wystąpić z wnioskiem o ukaranie wobec kierującego pojazdem lub uczestnika ruchu drogowego naruszającego przepisy wskazane w art. 129 b ust 2 pkt 2 lit a do c ustawy Prawo o ruchu drogowym a przedmiotowo pod warunkiem popełnienia przez nich konkretnych wskazanych naruszeń w ruchu drogowym.

Niewątpliwie, właściciel lub posiadacz pojazdu nie należy do kręgu podmiotów określonych w art.129 b ust 2 pkt 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W ustawie Prawo o ruchu drogowym nie określono za pomocą takiej samej techniki ustawodawczej, jak wobec kierującego pojazdem albo innego uczestnika ruchu, że kontrola ruchu drogowego przez straż gminną (miejską) może odbywać się wobec właścicieli lub posiadaczy samochodów w zakresie nie poinformowania przez nich, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyli pojazd do kierowania albo używania w określonym czasie.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy, w jakim kontrola ruchu drogowego może być wykonywana przez straż miejską (gminną) jest określony przez przepisy art. 129 b ust. 2 pkt 1 lit. a i b i ust. 2 lit. a,b,c.

W ocenie Sądu Odwoławczego, zakresu podmiotowego ani przedmiotowego do wykonywania przez straż miejską (gminną) kontroli ruchu drogowego nie poszerza regulacja art. 129 b ust.3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, gdzie uregulowano, jakie upoważnienia przy wykonywaniu kontroli ruchu drogowego w zakresie określonym przez art. 129 b ust. 2 pkt 1 i 2 mają strażnicy miejscy (gminni). Wniosek taki płynie wprost z wykładni literalnej art. 129 b ust. 3 gdzie mowa o tym, że w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 2 strażnicy miejscy są upoważnieni m.in. do żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, komu pojazd powierzył do kierowania lub używania. Z treści tego ostatniego przepisu wynika, że nie rozszerza on zakresu do kontroli ruchu drogowego przez straż miejską (gminną).

Zawarte w art. 17 § 3 kpw stwierdzenie, że strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły wykroczenie, ma to znaczenie, że w grę wchodzi nie tylko wykroczenia ujawnione przez strażników „na gorącym uczynku popełnienia”, ale także ujawnione dopiero w wyniku przeprowadzonych czynności wyjaśniających.

Nadto zauważyć należy, iż w wyroku z dnia 12.12.2013 r. sygn. akt III K 431/13, Lex nr 1405571, Sąd Najwyższy orzekł, że strażnicy gminni(miejscy) uprawnieni są do wykonywania kontroli ruchu drogowego wyłącznie wobec kierującego pojazdem oraz uczestnika ruchu drogowego naruszającego określone przepisy ruchu drogowego, natomiast nie mają uprawnień kontrolnych w stosunku do właściciela lub posiadacza pojazdu, jeżeli nie wykazuje się jego sprawstwa w tym zakresie. Przepisy art. 129 b ust. 2 pkt 1 i 2 Prawo o ruchu drogowym nie obejmują swoim zasięgiem wykroczenia z art. 96 § 3 kw, którego sprawcą może być krąg podmiotów uprawnionych do dysponowania pojazdem, obciążonych obowiązkiem określonym w art. 78 ust.4 i 5 Prawo o ruchu drogowym.

Podobnie Sąd Najwyższy orzekł w tej kwestii w wyroku z dnia 12.12.2013 r.III KK 432/13, Lex 1421815 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 18.09.2013 r.II AKo 164/13.KZS 2013/11/102.

Sąd Odwoławczy miał również na uwadze, iż w postanowieniu z dnia 2 kwietnia 2014 r. V KK 378/13 LEX nr 1444620 Sąd Najwyższy orzekł, że straży gminnej przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenie z art. 96 § 3 kw popełnione od dnia 31 grudnia 2010r., jeśli w zakresie swojego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły to wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie za owo wykroczenie.

W kontekście powyższych wywodów, Sąd Odwoławczy przyjął jednak, że określenie w art. 129 ust 3 Prawa o ruchu drogowym, jakie uprawnienia przysługują straży miejskiej (gminnej) przy dochodzeniu do wyświetlenia okoliczności wykroczeń popełnionych przez kierującego pojazdem i (lub) uczestnika ruchu naruszającego określone w art. 129 b

ust. 2 pkt. 2 lit. a do c przepisy, nie mają wpływu na zakres podmiotowy i przedmiotowy wykonywania kontroli ruchu drogowego, który jest w sposób wyczerpujący określony w art. 129 b ust 2 pkt 1 i 2 ustawy Prawa o ruchu drogowym i nie obejmuje wykroczenia z art. 96 § 3 kw ani posiadacza czy właściciela samochodu.

W sprawie nie ustalono, aby to A. D. był kierującym pojazdem albo innym uczestnikiem ruchu, o jakim mowa w art. 129 b ust. 2 pkt. 2 lit a do c Prawa o ruchu drogowym.

Podkreślenia też wymaga, że co do zasady oskarżycielem publicznym w sprawach o wykroczenia w myśl art. 17 § 1 kpw jest Policja a straż miejska (gminna) w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym działa na zasadzie wyjątku od zasady. Wyjątków od zasady nie można zaś tłumaczyć rozszerzająco, zwłaszcza na płaszczyźnie ustalania kompetencji organu do prawnokarnej ingerencji w prawa i wolności obywatelskie.

W kontekście powyższych wywodów, za trafne uznać należało wyrażone przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu stanowisko, że w realiach niniejszej sprawy wnioski o ukaranie A. D. pochodzą od nieuprawnionego oskarżyciela.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, nie uwzględniono zażalenia i na podstawie art. 109 § 2 kpw w zw. z art. 437 § 1 kpk zaskarżone postanowienie utrzymano w mocy.

Wobec takiej treści orzeczenia, na podstawie art. 119 kpw w zw. z art. 636 § 1 kpk kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.

SSO Lidia Haj